Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

►**B**

RÅDETS DIREKTIV

av den 27 juli 1976

om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om körriktningsvisare för motorfordon och släpvagnar till dessa fordon

(76/759/EEG)

(EGT L 262, 27.9.1976, s. 71)

Ändrat genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
►**A1**	Anslutningsakten för Grekland (*)	L 291	17	19.11.1979

(*) Denna rättsakt finns inte publicerad på svenska.

▼B

RÅDETS DIREKTIV

av den 27 juli 1976

om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om körriktningsvisare för motorfordon och släpvagnar till dessa fordon

(76/759/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([1]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]), och

med beaktande av följande:

De tekniska krav som motorfordon skall uppfylla enligt nationell lagstiftning gäller bl.a. körriktningsvisarna.

Dessa krav skiljer sig åt i de olika medlemsstaterna. Det är därför nödvändigt att alla medlemsstater antar samma krav, antingen som tillägg till eller i stället för sina nuvarande bestämmelser, för att därmed för varje fordonstyp medge det förfarande för EEG-typgodkännande, som föreskrivs i rådets direktiv 70/156/EEG av den 6 februari 1970 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon ([3]).

I direktiv 76/756/EEG ([4]) har rådet fastställt gemensamma krav för montering av belysning och ljussignalanordningar på motorfordon och släpvagnar till dessa fordon.

Ett harmoniserat förfarande för typgodkännande av körriktningsvisare gör det möjligt för varje medlemsstat att kontrollera överensstämmelsen med de gemensamma konstruktions- och provningskraven och att upplysa de andra medlemsstaterna om sina resultat genom att översända en kopia av typgodkännandeintyget för varje typ av körriktningsvisare.

Anbringandet av ett EEG-typgodkännandemärke på alla körriktningsvisare som tillverkats i överensstämmelse med den godkända typen undanröjer behovet av tekniska kontroller på dessa körriktningsvisare i de andra medlemsstaterna.

Det är önskvärt att hänsyn tas till de tekniska krav som antagits av FNs ekonomiska kommission för Europa i dess förordning nr 6 [”Enhetliga bestämmelser för godkännande av körriktningsvisare för motorfordon (utom motorcyklar) och släpvagnar till dessa fordon”] ([5]), vilket är bilagt avtalet av den 20 mars 1958 om antagandet av enhetliga villkor för godkännande och ömsesidigt erkännande av godkännande av utrustning och delar till motorfordon.

Tillnärmningen av den nationella lagstiftningen om motorfordon innefattar medlemsstaternas ömsesidiga erkännande av de kontroller som utförs av var och en av dem på grundval av gemensamma krav.

([1]) EGT nr 28, 17.2.1967, s. 458/67.
([2]) EGT nr 224, 5.12.1966, s. 3802/66.
([3]) EGT nr L 42, 23.2.1970, s. 1.
([4]) EGT nr L 262, 27.9.1976, s. 1.
([5]) Ekonomiska kommissionen för Europa, dokument E/ECE/324, tillägg 5 av den 22 maj 1967.

▼B

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Varje medlemsstat skall bevilja EEG-typgodkännande för varje typ av körriktningsvisare som uppfyller de konstruktions- och provningskrav som anges i bilagorna 0, 1, 3, 4 och 5.

2. Den medlemsstat som har beviljat EEG-typgodkännande skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kontrollera att de serietillverkade exemplaren överensstämmer med den godkända typen, i den mån det är nödvändigt och vid behov i samarbete med de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna. En sådan kontroll skall begränsas till stickprover.

Artikel 2

Medlemsstaterna skall, för varje typ av körriktningsvisare som de godkänner enligt artikel 1, tilldela tillverkaren eller dennes representant ett EEG-typgodkännandemärke enligt förebilden i bilaga 3.

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra användning av märken som kan leda till förväxling mellan körriktningsvisare som typgodkänts enligt artikel 1 och andra anordningar.

Artikel 3

1. Ingen medlemsstat får förbjuda att körriktningsvisare släpps ut på marknaden av skäl som hänför sig till lyktornas konstruktion eller funktionssätt om lyktorna är försedda med EEG-typgodkännandemärke.

2. En medlemsstat får dock förbjuda att körriktningsvisare med EEG-typgodkännandemärke släpps ut på marknaden om dessa lyktor systematiskt avviker från den godkända typen.

Denna stat skall genast upplysa de övriga medlemsstaterna och kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits och ange skälen för sitt beslut.

Artikel 4

De behöriga myndigheterna i varje medlemsstat skall inom en månad till de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna översända ett exemplar av det typgodkännandeintyg som visas i bilaga 2 för varje typ av körriktningsvisare som de godkänner eller vägrar att godkänna.

Artikel 5

1. Om medlemsstaten som beviljat EEG-typgodkännande finner att ett antal körriktningsvisare med samma EEG-typgodkännandemärke inte överensstämmer med den typ som har godkänts, skall denna stat vidta nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att de serietillverkade exemplaren överensstämmer med den godkända typen. De behöriga myndigheterna i denna stat skall upplysa motsvarande myndigheter i de andra medlemsstaterna om de åtgärder som vidtagits, vilka vid systematiskt bristande överensstämmelse även kan innefatta återkallelse av EEG-typgodkännandet. De nämnda myndigheterna skall vidta samma åtgärder om de av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat upplyses om en sådan bristande överenstämmelse.

2. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna skall inom en månad upplysa varandra om varje återkallelse av ett EEG-typgodkännande och om skälen till en sådan åtgärd.

Artikel 6

Av varje beslut som fattas enligt de bestämmelser som införts för genomförandet av detta direktiv, för att vägra eller återkalla EEG-typgodkännande för en körriktningsvisare eller för att förbjuda att den släpps ut på marknaden eller används, skall i detalj framgå de skäl på vilka beslutet grundas. Beslutet skall delges den berörda parten som samtidigt skall upplysas om vilka möjligheter till prövning som står till

▼B

buds inom ramen för medlemsstaternas lagstiftning och inom vilken tid prövning skall begäras.

Artikel 7

Ingen medlemsstat får vägra att bevilja EEG-typgodkännande eller nationellt typgodkännande för ett fordon av skäl som hänför sig till fordonets körriktningsvisare om dessa är försedda med EEG-typgodkännandemärke och är monterade i enlighet med de krav som anges i direktiv 76/756/EEG.

Artikel 8

Ingen medlemsstat får vägra att registrera ett fordon eller förbjuda att det saluförs, tas i bruk eller används av skäl som hänför sig till fordonets körriktningsvisare om dessa är försedda med EEG-typgodkännandemärke och är monterade i enlighet med de krav som anges i direktiv 76/756/EEG.

Artikel 9

I detta direktiv avses med *fordon* dels varje motorfordon som är avsett att användas på väg, med eller utan karosseri, som har minst fyra hjul och som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 25 km/h, dels släpvagnar till dessa fordon, dock med undantag av spårbundna fordon, jordbrukstraktorer och lantbruksmaskiner samt andra motorredskap.

Artikel 10

Alla ändringar som är nödvändiga för att anpassa kraven i bilagorna till den tekniska utvecklingen skall antas enligt det förfarande som beskrivs i artikel 13 i direktiv 70/156/EEG.

Artikel 11

1. Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 juli 1977 och skall genast underrätta kommissionen om detta. De skall börja tillämpa dessa bestämmelser senast den 1 oktober 1977.

2. Efter anmälan av detta direktiv skall medlemsstaterna även se till att kommissionen underrättas om alla förslag till lagar och andra författningar som de föreslår skall antas inom det område som omfattas av detta direktiv. Underrättelsen skall lämnas i så god tid att kommissionen hinner lämna synpunkter på förslaget.

Artikel 12

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼B

Bilageförteckning

Bilaga 0 (*)	Definitioner, allmänna föreskrifter, ljusstyrka hos utsänt ljus, provningsförfarande, färg på utsänt ljus, överensstämmelse med godkänd typ
Bilaga 1 (*)	Kategorier av körriktningsvisare; minsta vinklar som krävs för ljusfördelningen
Bilaga 2	Mall för EEG-typgodkännandeintyg
Bilaga 3	Föreskrifter för EEG-typgodkännande och märkning
	— Tillägg: Exempel på ett EEG-typgodkännandemärke
Bilaga 4 (*)	Fotometriska mätningar
Bilaga 5 (*)	Färg på utsänt ljus; trikromatiska koordinater

(*) De tekniska kraven i denna bilaga motsvarar kraven i reglemente nr 6 från Ekonomiska kommissionen för Europa. Särskilt gäller att uppdelningen i avsnitt är densamma. När ett avsnitt i det nämnda reglementet inte har någon motsvarighet i detta direktiv, anges därför dess nummer inom parentes för fullständighets skull.

▼B

BILAGA 0

DEFINITIONER, ALLMÄNNA SPECIFIKATIONER, LJUSSTYRKA HOS UTSÄNT LJUS, PROVNINGSFÖRFARANDE, FÄRG PÅ UTSÄNT LJUS, ÖVERENSSTÄMMELSE MED GODKÄND TYP

1. DEFINITION

1.1 **Körriktningsvisare**

Med *körriktningsvisare* avses den lykta som används för att för andra trafikanter ange att föraren har för avsikt att ändra färdriktning åt höger eller vänster.

(2.)

(3.)

(4.)

5. ALLMÄNNA SPECIFIKATIONER

5.1 Varje exemplar skall uppfylla föreskrifterna i avsnitten 6 och 8.

5.2 Anordningarna skall vara så konstruerade och uppbyggda att de vid normala användningsförhållanden och trots eventuella vibrationer som de kan utsättas för vid sådan användning, förblir funktionsdugliga och behåller de egenskaper som föreskrivs i detta direktiv.

6. LJUSSTYRKA HOS UTSÄNT LJUS

6.1 I referensaxeln skall det utsända ljuset från vart och ett av de två exemplaren ha en ljusstyrka som varken understiger det lägsta värdet eller överstiger det högsta värdet som anges nedan:

Kategori av körriktningsvisare	Minsta (cd)	Högsta (cd)
1	175	700 ([1])
2	50	200
5	0,3	200

([1]) Se dock 6.2.3.2 i denna bilaga och bilaga 4.

6.2 Utanför referensaxeln och inom de områden som anges i figurerna i bilaga 1 skall styrkan hos det utsända ljuset från vart och ett av de två exemplaren uppfylla följande krav:

6.2.1 I varje riktning som motsvarar punkterna i den figur för ljusstyrkefördelningen som återges i bilaga 4 skall ljusstyrkan uppgå till minst det värde som anges i nämnda figur för riktningen i fråga, uttryckt som ett procenttal av den minsta angivna ljusstyrkan i 6.1.

6.2.2 I varje riktning inom det utrymme från vilket lyktan är synlig får inte ljusstyrkan överstiga det högsta värde som anges i 6.1.

6.2.3 Dessutom gäller följande:

6.2.3.1 Inom de områden som definieras i figurerna i bilaga 1 skall styrkan hos det utsända ljuset överallt vara minst 0,3 cd för anordningar i kategorierna 1, 2 och 5.

6.2.3.2 För anordningar i kategori 1 får inte styrkan hos det utsända ljuset överstiga 400 cd i de riktningar som motsvarar mätpunkterna i ljusfördelningsfiguren bortsett från 0 till 5° åt höger och 0 till 5° åt vänster.

6.2.3.3 Kraven i 2.2 i bilaga 4 om lokala ljusstyrkevariationer skall iakttas.

6.3 Ljusstyrkorna skall mätas med glödlamporna hela tiden tända och med färgat ljus.

▼B

6.4 Bilaga 4, som nämns i 6.2.1, ger upplysningar om de mätmetoder som skall användas.

7. PROVNINGSFÖRFARANDE

7.1 Alla mätningar skall utföras med ofärgade standardglödlampor av de typer som rekommenderas för anordningen och vara reglerade så att det normala ljusflöde som föreskrivs för dessa lamptyper erhålls.

(7.2)

8. FÄRG PÅ UTSÄNT LJUS

Anordningen skall utsända orangegult ljus. Färgen på det utsända ljuset, mätt med hjälp av en ljuskälla med en färgtemperatur på 2 854 K, vilket motsvarar ljuskälla A enligt Internationella belysningskommissionen (CIE), skall ligga inom de koordinatgränser som föreskrivs i bilaga 5.

9. ÖVERENSSTÄMMELSE MED GODKÄND TYP

Varje anordning med ett EEG-typgodkännandemärke skall överensstämma med den godkända typen och uppfylla de fotometriska villkor som anges i avsnitten 6 och 8. I fråga om en anordning som valts slumpmässigt från serieproduktionen får dock kraven på minsta ljusstyrka hos utsänt ljus (mätt med en standardglödlampa enligt avsnitt 7) begränsas i varje aktuell riktning till 80 % av de minsta värden som anges i 6.1 och 6.2.

(10.)

(11.)

(12.)

▼B

BILAGA 1

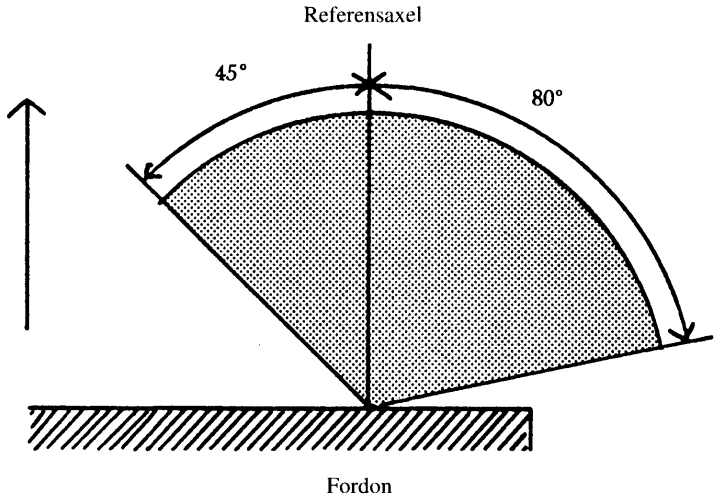
KATEGORIER AV KÖRRIKTNINGSVISARE

MINSTA VINKLAR SOM KRÄVS FÖR LJUSFÖRDELNINGEN (**)

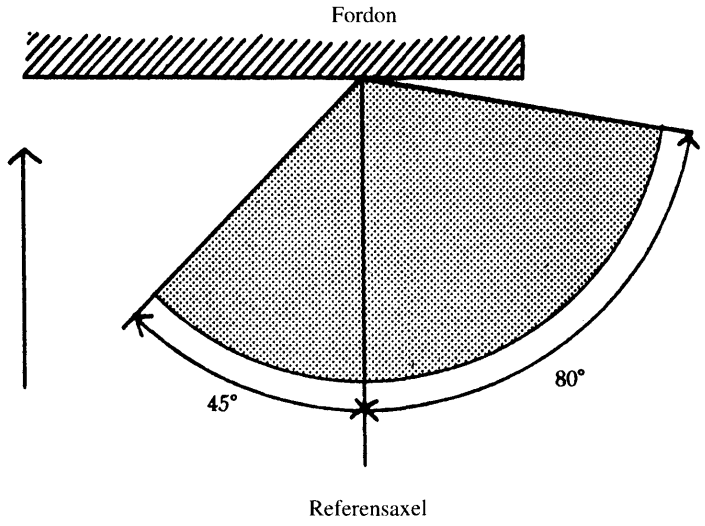
I samtliga fall är de minsta vertikala vinklarna för ljusfördelningen 15° över och 15° under horisontalplanet.

Minsta horisontella vinklar för ljusfördelning

Kategori 1: Körriktningsvisare för fordonets front

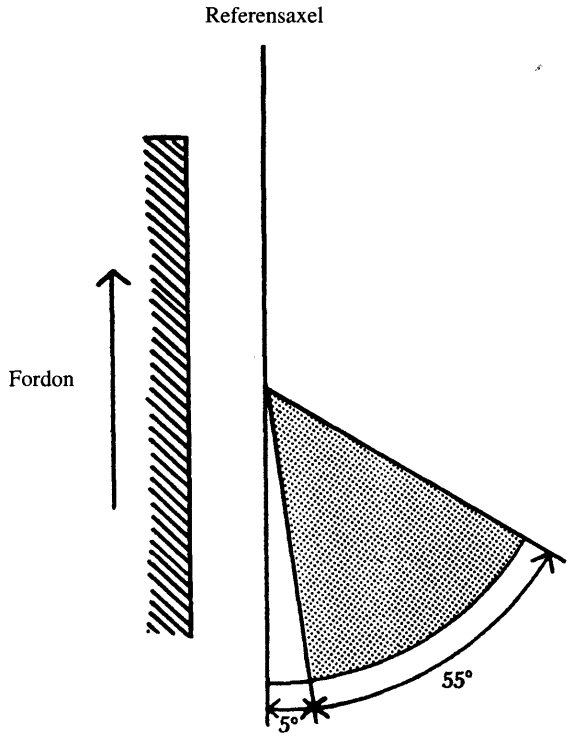
Kategori 2: Körriktningsvisare för fordonets bakre del

(**) De vinklar som visas i dessa uppsättningar är de rätta för anordningar som skall monteras på höger fordonssida. Pilarna i figurerna pekar mot fordonens front.

▼B

Kategori 5: Sidokörriktningsvisare för användning på ett fordon som även är utrustat med körriktningsvisare av kategori 1 och 2

▼B

BILAGA 2

MALL FÖR EEG-TYPGODKÄNNANDEINTYG

[största format: A4 (210 × 297 mm)]

Myndighetens namn

Meddelande angående beviljande, vägran eller återkallelse av EEG-typgodkännande för en typ av körriktningsvisare

Typgodkännande nr: .....

1. Anordning(*)
   — i kategori 1
   — i kategori 2
   — i kategori 5

2. Glödlampornas typ och antal: .....

3. Handelsbeteckning eller varumärke: .....

4. Tillverkarens namn och adress: .....

   .....

5. Namn och adress för tillverkarens representant, om sådan finns: .....

   .....

6. Inlämnad för EEG-typgodkännande den: .....

7. Teknisk tjänst som utför EEG-typgodkännandeprovningar: .....

8. Datum på rapport utfärdad av den tekniska tjänsten: .....

9. Nummer på rapport utfärdad av den tekniska tjänsten: .....

10. Datum för beviljande/vägran/återkallelse av EEG-typgodkännande(*): .....

    .....

11. Gemensamt EEG-typgodkännande beviljat enligt 3.3 i bilaga 3 för en belysnings- och ljussignalanordning som består av flera lyktor och särskilt följande: .....

12. Datum för vägran/återkallelse(*) av ett gemensamt EEG-typgodkännande: .....

13. Ort: .....

14. Datum: .....

15. Underskrift: .....

16. Den bifogade ritningen nr ..... visar det geometriska läge i vilket anordningen skall monteras på fordonet, samt anordningens referensaxel och referenscentrum.

17. Anmärkningar: .....

    .....

    .....

    .....

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

▼B

BILAGA 3

FÖRESKRIFTER FÖR EEG-TYPGODKÄNNANDE OCH MÄRKNING

1. ANSÖKAN OM EEG-TYPGODKÄNNANDE

1.1 Ansökan om EEG-typgodkännande skall lämnas in av innehavaren av handelsbeteckningen eller varumärket eller av dennes representant.

1.2 För varje typ av körriktningsvisare skall ansökan åtföljas av följande:

1.2.1 En upplysning om vilken av kategorierna 1, 2 eller 5 som anordningen tillhör.

1.2.2 En kortfattad teknisk beskrivning som särskilt anger typen för den eller de glödlampor som föreskrivs.

1.2.3 Ritningar (tre exemplar) som är tillräckligt detaljerade för att medge identifiering av typen och kategorin och som geometriskt visar det läge i vilket anordningen skall monteras på fordonet, den observationsaxel som skall användas som referensaxel vid provningarna (horisontell vinkel H = 0°, vertikal vinkel V = 0°) och den punkt som skall användas som referenscentrum vid nämnda provningar.

1.2.4 Två exemplar. Även om provexemplaren är sådana att de endast kan återmonteras på en fordonssida får de två inlämnade exemplaren vara identiska och vara lämpliga endast för montering på höger eller vänster fordonssida.

2. MÄRKNINGAR

2.1 Anordningar som lämnas in för EEG-typgodkännande skall vara försedda med följande:

2.1.1 Den sökandes handelsbeteckning eller varumärke, vilket skall vara klart läsbart och outplånligt.

2.1.2 En klart läsbar och outplånlig märkning som anger den eller de typer av glödlampor som rekommenderas.

2.1.3 Ett utrymme som är tillräckligt stort för att rymma EEG-typgodkännandemärket och de tilläggssymboler som föreskrivs i avsnitt 4. Detta utrymme skall framgå av de ritningar som nämns i 1.2.3.

3. EEG-TYPGODKÄNNANDE

3.1 Om samtliga exemplar som lämnats in enligt avsnitt 1 uppfyller kraven i bilagorna 0, 1, 3, 4 och 5 skall EEG-typgodkännande beviljas och ett typgodkännandenummer tilldelas.

3.2 Detta nummer skall inte tilldelas någon annan typ av körriktningsvisare.

3.3 Om EEG-typgodkännande begärs för en typ av belysnings- och ljussignalanordning som består av en körriktningsvisare och andra lyktor, får ett gemensamt EEG-typgodkännandemärke tilldelas under förutsättning att körriktningsvisaren uppfyller kraven i detta direktiv och att alla de övriga lyktorna som ingår i belysnings- och ljussignalanordningen för vilken EEG-typgodkännande begärs överensstämmer med det särdirektiv som gäller för respektive lykta.

4. MÄRKEN

4.1 Varje körriktningsvisare som överensstämmer med en typ som godkänts enligt detta direktiv skall vara försedd med ett EEG-typgodkännandemärke.

4.2 Detta märke skall bestå av en rektangel som omger den gemena bokstaven ”e” följd av en bokstavs- eller sifferkod som identifierar den medlemsstat som beviljat typgodkännandet:

1 för Tyskland,

2 för Frankrike,

3 för Italien,

4 för Nederländerna,

6 för Belgien,

11 för Storbritannien,

▼B

13 för Luxemburg,

DK för Danmark,

IRL för Irland,

▼A1

E for Greece.

▼B

Märket skall också innehålla det EEG-typgodkännandenummer som motsvarar numret på det EEG-typgodkännandeintyg som utfärdats för typen av körriktningsvisare i fråga.

4.3 EEG-typgodkännandemärket skall kompletteras med följande tilläggssymboler:

4.3.1 En eller flera av siffrorna 1, 2 eller 5 ovanför rektangeln beroende på om anordningen tillhör en eller flera av kategorierna 1, 2 eller 5 enligt 1.2.1.

4.3.2 En pil som visar i vilket läge anordningen skall monteras på anordningar som är sådana att de endast kan monteras på en fordonssida. Pilen skall peka utåt från fordonet i fråga om anordningar i kategorierna 1 och 2 och mot fordonets framände i fråga om anordningar i kategori 5.

4.4 EEG-typgodkännandenumret skall vara placerat på en lämplig plats nära rektangeln som omger bokstaven ”e”.

4.5 EEG-typgodkännandemärket och tilläggsymbolerna skall vara anbringade på linsen eller en av linserna på ett sådant sätt att de är outplånliga och klart läsbara även då körriktningsvisarna är monterade på fordonet.

4.6 Ett exempel på ett EEG-typgodkännandemärke visas i tillägget.

4.7 När ett gemensamt EEG-typgodkännandenummer utfärdas enligt 3.3 för en typ av belysnings- och ljussignalanordning som består av en körriktningsvisare och andra lyktor får endast ett gemensamt EEG-typgodkännandemärke anbringas och det skall bestå av följande:

— En rektangel som omger bokstaven ”e” följd av en bokstavs- eller sifferkod som identifierar den medlemsstat som har beviljat EEG-typgodkännandet.

— EEG-typgodkännandenumret.

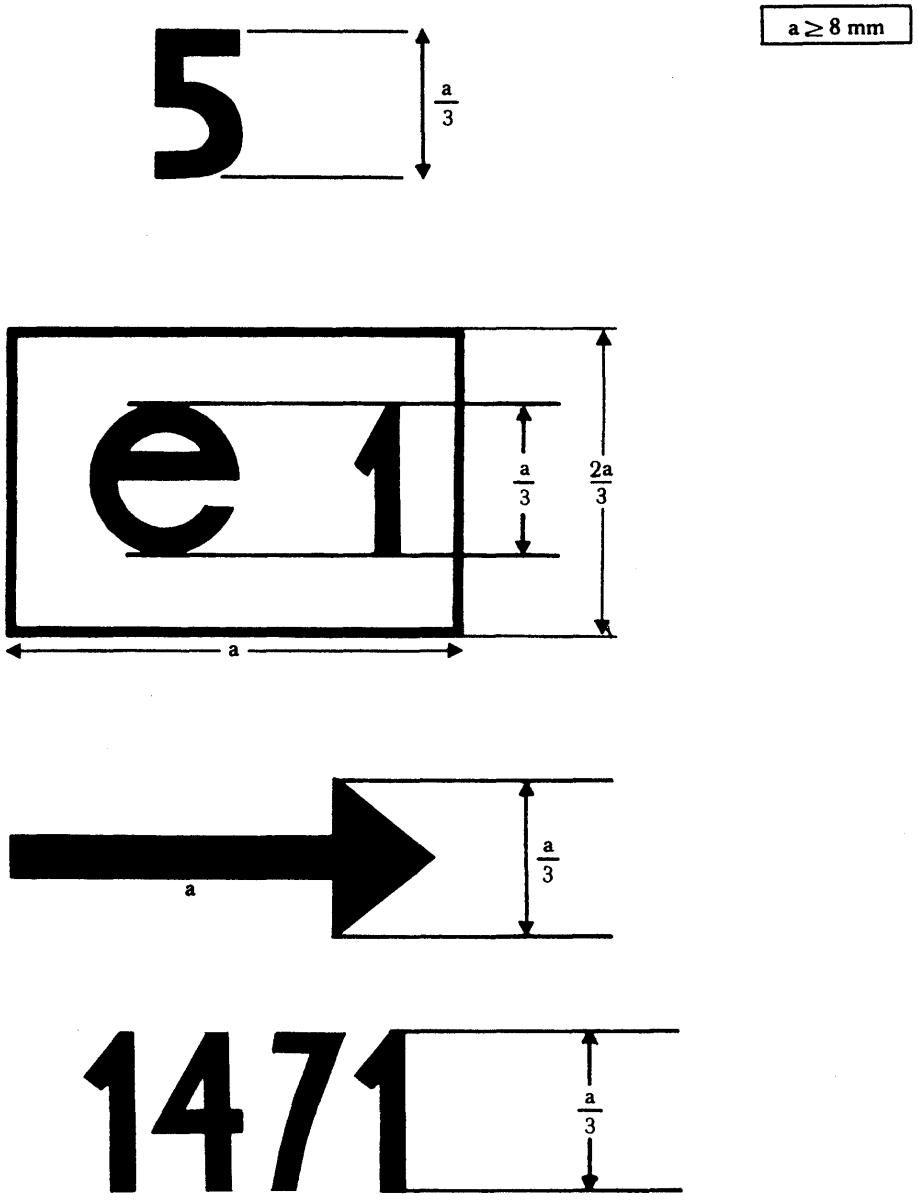
— De tilläggssymboler som krävs av de olika direktiv enligt vilka EEG-typgodkännande beviljats.

4.8 Måtten för de olika delarna i detta märke skall inte understiga det största av de minsta mått som anges för enskilda märkningar i tillägget till denna bilaga.

▼B

Tillägg

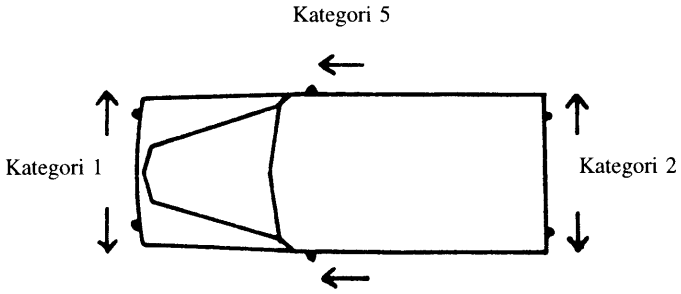
EXEMPEL PÅ ETT EEG-TYPGODKÄNNANDEMÄRKE

Anordningen med EEG-typgodkännandemärket enligt ovan är en körriktningsvisare av kategori 5 som EEG-typgodkänts i Tyskland (e 1) under nummer 1471. Pilen visar i vilket läge denna anordning, som endast kan monteras på en fordonssida, skall monteras. Pilen pekar mot fordonets front.

▼B

Riktning som pilarna på godkännandemärket pekar åt, beroende på vilken kategori anordningen tillhör

▼B

BILAGA 4

FOTOMETRISKA MÄTNINGAR

1. MÄTMETODER

1.1 Vid fotometriska mätningar skall störeflektioner förhindras genom lämplig avskärmning.

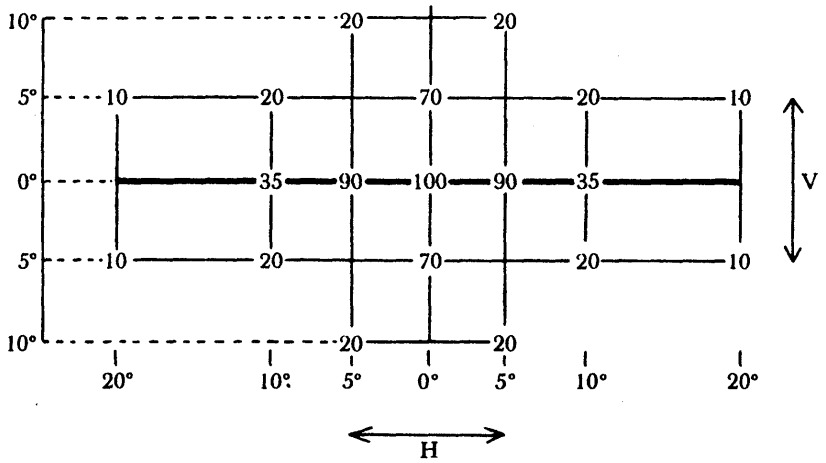
1.2 Om mätresultaten ifrågasätts skall mätningarna utföras på ett sådant sätt att följande krav uppfylls:

1.2.1 Mätavståndet skall vara sådant att lagen om omvänd proportionalitet mot avståndet i kvadrat kan tillämpas.

1.2.2 Mätutrustningen skall vara sådan att mottagarens öppning sedd från lyktans referenscentrum har en vinkel på mellan 10′ och 1°.

1.2.3 Ljusstyrkekravet för en viss observationsriktning skall anses uppfyllt om det uppfylls i en riktning som inte avviker mer än 15′ från observationsriktningen.

2. STANDARDISERAD FÖRDELNING FÖR LJUSSTYRKA

2.1 Riktningen H = 0° och V = 0° motsvarar referensaxeln. (På fordonet är den horisontell och parallell med fordonets symmetrilängdplan och orienterad i den erfordrade synbarhetsriktningen). Den passerar genom referenscentrum.) De värden som visas i figuren anger för de olika mätriktningarna de minsta ljusstyrkorna som procenttal av det lägsta värde som krävs i axeln för varje lykta (i riktningen H = 0° och V = 0°).

2.2 Om visuell undersökning av en lykta visar att betydande lokala ljusstyrkevariationer förekommer skall en kontroll utföras för att säkerställa att ingen ljusstyrka som uppmäts mellan två av de mätriktningar som anges i 2.1 har följande värde:

2.2.1 När det gäller minsta värde; är under 50 % av den lägre av de två minsta ljusstyrkor som föreskrivs för dessa mätriktningar.

2.2.2 När det gäller största värde; är över den lägre av de två största ljusstyrkor som föreskrivs för dessa mätriktningar, ökat med en del som uttrycks som en linjär funktion av skillnaden mellan de ljusstyrkor som föreskrivs för nämnda mätriktningar.

▼B

BILAGA 5

FÄRG PÅ UTSÄNT LJUS

TRIKROMATISKA KOORDINATER

ORANGEGULT:	gräns mot gult:	$y \leq 0{,}429$
	gräns mot rött:	$y \geq 0{,}398$
	gräns mot vitt:	$z \leq 0{,}007$

För kontroll av dessa färgegenskaper skall en ljuskälla med en färgtemperatur på 2 854 K motsvarande ljuskälla A enligt Internationella belysningskommissionen (CIE) användas.